

АГЕНЦИЈА ЗА ЕНЕРГЕТИКА НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

ИЗВЕШТАЈ ЗА РАБОТА

за 2010 година

Јануари 2011

Извештај за работењето на Агенцијата за енергетика на Република Македонија за 2010 година

Основни карактеристики на Извештајот за работа за 2010 година

Агенцијата за енергетика на Република Македонија е основана со Закон за основање на Агенција за енергетика на Република Македонија (Сл.Весник на РМ, бр. 62/05) заради поддршка во спроведувањето на енергетската политика во Република Македонија.

Во согласност со членовите 9 и 11 од наведениот Закон, Директорот на Агенцијата за енергетика предлага, а Управниот Одбор донесува годишна Програма за работа, годишен финансиски план, годишен извештај и годишна финансиска сметка на Агенцијата за енергетика, а во согласност со член 18, Владата на Република Македонија дава согласност на горенаведените документи.

Извештајот за работа за 2010 година се заснова на реализација на планираните активности во Програмата за работа на Агенцијата за енергетика за 2010 година усвоена од страна на Управниот Одбор на Агенцијата за енергетика на 42 седница одржана на 03.01.2011 година.

Програмата за работа за 2010 година е доставена на мислење до Министерството за економија, Министерството за финансии и Секретаријатот за законодавство со дописи број 03-687/1,2,3 од 29.12.2009 година. Мислењата од Министерството за економија бр.12-228/1 од 08.01.2010 година, бр.12-1757/2 од 05.03.2010 година и 12-1757/5 од 19.03.2010 година, Министерството за финансии бр. 07-44566/2-09 од 04.02.2010 година и од Секретаријатот за законодавство бр. 08-7854/2 -09 од 11.01.2010 година, беа целосно вградени во истата, по што Владата на Република Македонија со Одлука бр.51-1326/1 од 30.03.2010 година објавена во Сл.весник на РМ, бр. 46 од 07.04.2010 година, даде согласност на Програмата за работа на Агенцијата за енергетика за 2010 година.

Програмските активности до Јули 2010 година ги извршуваа покрај директорот на Агенцијата за енергетика, само 2 редовно вработени лица и 1 лице на замена. Од Септември 2010 година на Агенцијата за енергетика од страна на Министерството за финансии и беше одобрено ново вработување на 2 лица. Во текот на извештајниот период преку агенција за привремено вработување во кратки временски интервали беа ангажирани уште 2 лица, а преку Законот за волонтерство, по потреба, се ангажираа 4 лица. На крај на извештајниот период во Агенцијата за енергетика се вработени директор и 5 лица на неопределено време.

Како резултат на ограничувањата на вработувањето на неопределено и определено време, односно на можноста за вработување само преку НПАА програмата, Агенцијата за енергетика во извештајниот период не успеа да развие сопствени оделенија за извршување на книговодствени како и правни работи во делот на застапување во постапките кои Агенцијата за енергетика ги води пред надлежните институции и судски органи. Во извештајниот период книговодствените услуги ги извршуваше книговодственото биро "Бивест" од Скопје со Договор број 03-486/10 од 17.11.2009 година до 15.11.2010 година, а правните услуги и застапување пред судовите Адвокатската канцеларија "Трајковски" од Скопје со Договор бр.03-468/9 од 17.11.2009 година до 15.09.2010 година.

Во извештајниот период, врз основ на Заклучоците на Сто триесет и деветата седница на Владата на Република Македонија одржана на 16.02.2010 година, со кои е укажано дека преостанатите средства од „Проектот за одржлива енергија, финансиран од ГЕФ грантот ќе се искористат за реализација на Националната програма за енергетска ефикасност на згради во јавниот сектор, Агенцијата за енергетика беше целосно вклучена во реструктурирањето „Проектот за одржлива енергија,“.

Според добиените забелешки и мислење по Предлог Програмата за работа на Агенцијата за енергетика за 2010 година од страна на Министерството за економија со допис бр.12-1757/2 од 05.03.2010 година, Агенцијата за енергетика ги исклучи сите тековни активности по Геф Проектот за одржлива енергија освен тековните активности за:

- Изработка на студија за интегрирање на електричната енергија произведена од ветерни електрани во преносниот систем на земјата,
- Сервисирање на обврските по договорот за изработка на база на податоци за ветерна енергија, потпишан со консултантската куќа COWI од Данска,
- Сервисирање на обврските по договорот со локалниот консултант ФЕИТ-Факултет за електротехнички и информациски технологии, за изработка на база на податоци за ветерна енергија,
- Извршување на задолжителните ревизорски извештаи по проектот (за 2010 и 2011 година) и обврските по договори за изработка на:
- Правилник за начинот за стекнување на статус на повластен производител на електрична енергија произведена од високоефикасни комбинирани постројки, како и содржината, формата и начинот на водење на регистар на повластени производители на електрична произведена од високоефикасни комбинирани постројки,
- Правилник за начинот на издавање на гаранции за потекло на електрична енергија произведена од високоефикасни комбинирани постројки како и содржината, формата и начинот на водење на регистар на издадени гаранции за потекло на електрична произведена од високоефикасни комбинирани постројки.

Активностите за изработка на студијата за интегрирање на електричната енергија произведена од ветерни електрани во преносниот систем на земјата, сервисирање на обврските по договорот за изработка на база на податоци за ветерна енергија, потпишан со консултантската куќа COWI од Данска, сервисирањето на обврските по договорот со локалниот консултант ФЕИТ-Факултет за електротехнички и информациски технологии за изработка на база на податоци за ветерна енергија, извршување на задолжителните независни ревизорски извештаи по проектот (за 2010 и 2011 година), како и останатите активности кои ќе произлезат од реструктурираниот ГЕФ Проект за одржлива енергија ќе бидат во надлежност на Министерството за економија и новоформираната проектна единица за спроведување на проектот во рамките на истото.

На 21.09.2010 година, во согласност со Договорот за пренос на правата и обврските од Агенцијата за енергетика на Република Македонија на Министерството за економија од ГЕФ „Проектот за одржлива енергија,, бр.03-771/1 од 07.09.2010 година, Агенцијата за енергетика записнички ја предаде проектната документацијата на Министерството за економија и ги затвори проектните сметки отворени во Народната Банка на Република Македонија и Министерството за финансии-Сектор трезор.

Независниот ревизирски извештај за ГЕФ „Проектот за одржлива енергија,, за 2009 година, изработен од Grant Thornton е доставен на 30.06.2010 година односно во договорниот рок до Светска Банка.

Во извештајниот период, со Одлука на Министерот за финансии, е извршена контрола од страна на Секторот за јавна внатрешна финансиска контрола при Министерството за финансии. Агенцијата за енергетика, и покрај фактот дека забелешките и препораките дадени во извештајот се од системски карактер, постапи според истите и очекува во наредниот период поддршка од надлежните институции во однос на обезбедување на соодветен деловен простор, вработување на дополнителни кадри, институционално обезбедување на сметководствено-финансиските услуги, и решавање на важното прашање за обезбедување на превозно средство за потребите на теренската работа на Агенцијата за енергетика, при обезбедување на одобренија, издавање на решенија или пак регистрирање на постројки за производство на електрична енергија.

Агенцијата за енергетика во целост ќе се придржува на препораките дадени во Извештајот по извршената ревизија на Секторот за јавна внатрешна финансиска контрола при Министерството за финансии со цел во иднина да ги избегне сите неправилности кои можат да се јават во оперативното работење.

Исто така, во 2010 година, е извршена и ревизија на целокупното работење на Агенцијата за енергетика од страна на Државниот завод за ревизија, а Државниот управен инспекторат дополнително изврши контролен инспекциски надзор и изготви записник со констатирана состојба и препораки.

Наодите од четирите независни ревизорски/инспекциски извештаи за работењето на Агенцијата за енергетика, се позитивни, односно не се утврдени потешки нарушувања во финансиското работење, водењето на материјално-финансиските документи и известувањето до надлежните институции и меѓународни финансиски институции.

I

Вкупно одобрените средства во износ од 12.918.000,00 денари во Буџетот на Република Македонија за работа на Агенцијата за енергетика во 2010 година, беа распределени на сметка 637-буџетска сметка за редовно работење, износ од 11.458.000,00 денари, на сметка 631-расходи од услуги на буџетски корисници, износ од 60.000,00 денари и на сметка 785-расходи од странски донации износ од 1.400.000,00 денари, во раздел 10001-Министерство за економија, програма 3-Развој на енергетиката, потпрограма 31-Агенција за енергетика. За сите 5 проектни активности за 2010 година, финансирани од донаторски проекти, до ребалансот на буџетот, на сметката 785-расходи од донации, беа одобрени само 1.400.000,00 денари за „Проектот за одржлива енергија,, финансиран од ГЕФ грантот, а управуван од Светска Банка.

Со ребаланс на Буџетот на Република Македонија за 2010 година, вкупните средства изнесуваа 68.554.000,00 денари, при што истите беа распределени на сметка 637-буџетска сметка за редовно работење, износ од 8.262.000,00 денари, што претставува намалување од цели 27,8%, на сметка 631-расходи од услуги на буџетски корисници, износ од 60.000,00 денари останувајќи на ниво пред ребалансот.

На сметката 785-расходи од донации, при ребалансот на буџетот, беа конечно земени во обзир нашите барања за проширување на буџетот за средства од донации, односно беше одобрено буџетско проширување во износ од 60.232.000,00 денари. Ова реално проширување на буџетот беше одобрено при ребалансот со огромно задоцнување од 6 месеци, а средствата, поради административните бариери, можевме да ги користиме дури од средината на август 2010 година, што не соодветствуваше со динамиката на извршените активности и плаќањата по донаторски проекти.

Нискиот процент на искористување на средствата од донаторските проекти произлегува од:

- големото задоцнување при одобрување на барањата за проширувања на буџетот за износ на средства од донации,
- дополнителното одложување на користењето на проширувањата на буџетот заради ребалансот на буџетот,
- преструктурирањето на ГЕФ Проектот во текот на извештајниот период, при што Агенцијата за енергетика не можеше да ги реализира тековните активности и да плаќа по извршени обврски. Конечното преструктурирање се заврши во септември 2010 година кога овој проект преминува во надлежност на Министерството за економија,
- неотпочнување со реализација на Проектот за создавање средина за енергетска ефикасност во градежниот сектор финансиран од АДА Австрија заради бројни неправилности утврдени од страна на Агенцијата за енергетика, а потврдени и од ревизијата извршена од Секторот за јавна внатрешна финансиска контрола при Министерството за финансии,
- необезбедување на средства за кофинансирање од страна на Министерството за локална самоуправа што целосно, во период од 6 месеци, се блокира спороведувањето на Проектот за енергетска ефикасност и обновливост- поддршка на локални енергетски политики, финансиран од ЕУ,
- неспроведувањето на Проектот за формирање на база на податоци за ветерна енергија финансиран од Италијанското Министерство за животна средина, земја и море бидејќи истиот, во делот за набавка на една мерна станица, е директно поврзан и условен од (не)активностите на ГЕФ Проектот за одржлива енергија,
- неусогласеност помеѓу планираните и реално извршени активности со одобреното проширување на буџетот за износ на донаторски средства за Проектот за финансирање на инвестициите во енергетска ефикасност заради ублажување на климатски промени, финансиран од УНЕЦЕ- Економската Комисија за Европа на ОН.

Структурата на одобрените средства и со ребалансот на Буџетот на Република Македонија не е во функција на развојните компоненти на Програмата за работа и истата е пред се намената за: исплата на плати и придонеси на вработените во износ од 2.574.000,00 денари, што претставува 31,15% и договорни услуги во износ од 3.190.000,00 денари што претставува 38,61% од средствата на сметката 637- буџетски средства за редовно работење.

Како резултат на недоволната институционална, организациона и кадровска екипираност на Агенцијата за енергетика и ребалансираниот буџет, не беа доволни планираните средства за закуп на деловен простор, водење на книговодствени и правни услуги и други договорни услуги. Со ребалансот на буџетот, планираните средства за овие намени изесуваат 1.982.400,00 денари или 38,80% од вкупниот износ на договорните услуги на сметката 637- буџетски средства за редовно работење.

Уште понеповолно влијание на скромниот буџет на Агенцијата за енергетика имаше и плаќањето на обврските настанати во 2009 година во износ од 1.300.000,00 денари од буџетските средства во првиот квартал од 2010 година, што претставуваше зафаќање на буџетски средства од 15,73% на самиот почеток на годината и нарушување на усогласеноста помеѓу активностите, доспеаните обврски и редовноста во плаќањата, без никаква вина на Агенцијата за енергетика.

II

Средствата од глава I се користеа за извршување на следните активности

И покрај (од аспект на средства, кадровска екипираност и институционално организациона поставеност) крајно неповолна појдовна основа за реализација на Програмата за работа за 2010 година, Агенцијата за енергетика успеа да ги оствари следните активности:

1. Идентификација, техничка и економска оценка како и подготовка за финансирање на проекти од областа на енергетска ефикасност и обновливите извори на енергија

Како резултат на реструктурирањето на ГЕФ „Проектот за одржлива енергија,, во кој се планираше посебна подкомпонента за формирање на советодавно тело составено од домашни експерти за поддршка на енергетски проекти, во 2010 година не се изврши најмување на консултанти за оваа намена. Активности околу обезбедување на почетна информативна, техничка и експертска поддршка на потенцијалните инвеститори во проекти од енергетска ефикасност и обновливи извори на енергија, беа превземени и обезбедувани од самата Агенцијата за енергетика. Во извештајниот период во Агенцијата за енергетика се оддржаа околу 150 состаноци со основна тема насочена кон обезбедување на поддршка на домашни и странски инвеститори во енергетскиот сектор. На дел од овие состаноци присуствуваа и секторски одговорни претставници на Владата на Република Македонија, енергетските компании и институции, домашни и странски инвеститори. При посетата на регионалните сродни енергетски агенции во Србија, Хрватска и Словенија се утврдија можности за заедничка соработка, пред се во предизвиците за заедничко аплицирање пред европските и други расположиви фондови за развој на енергетиката. Агенцијата за енергетика организираше и презентации на можностите на земјата во областа на инвестирањето во енергетиката и улогата на Агенцијата за енергетика во процесот на поддршка на инвеститорите, на регионалните и меѓународни средби во Брисел, Прага, Женева и Астана. Како резултат на крајно намалените буџетски средства за патни и дневни расходи голем дел на овие активности се реализира со помош на странските донатори и заинтересирани инвеститори. Оваа активност резултира со голем број на контакти со потенцијални инвеститори и формирање на поширока листа на потенцијални проекти, која се води неофицијално, за интерни потреби, како предрегистар, при што Агенцијата за енергетика редовно го ажурира истиот, со фазите на спроведување на поединечните

проекти, видот на постројките, планираната инсталирана моќност, планираното годишно производство со микро локации, и го објавува на својата web страна www.ea.gov.mk.

Збирен преглед на потенцијалните инвеститори е даден во следната табела:

Табела 1.

	Вид на постројка	Инсталирана моќност во MW		Вкупно инсталирана моќност во MW	
		До 50 kW	Над 50 kW		
1	Хидро центри		20	7,5 MW	
2	Фотоволтаици до 50 KW	27	38	1,3 MW	33,6 MW
3	Биогас постројки		1	2,0 MW	
4	Ветерни паркови		9	377,0 MW	
	ВКУПНО	27	68	421,4 MW	

Во извештајниот период се оствари сериозна активност во идентификација и сеопфатна поддршка на потенцијални проекти во областа на производството на електрична енергија од обновливи извори на енергија со што десеткратно ги надминавме планираните индикатори дадени во Глава II, точка 1 во Програмата за работа за 2010 година, што не е случај и со идентификацијата и поддршката на потенцијалните проекти во областа на енергетската ефикасност.

1.2 Издавање на одобренија, решенија и гаранции за потекло на електрична енергија

1.2.1 Овие активности се утврдени во Глава II точка 1.2 во Програмата за работа за 2010 година на Агенцијата за енергетика на Република Македонија. Во рамките на потточката 1.2.1 „Издавање одобренија на постројки кои користат обновливи извори на енергија за производство на електрична енергија во согласност со „Правилникот за обновливите извори на енергија за производство на електрична енергија,, (Сл.Весник на РМ бр.127 од 09.10.2008 година), во извештајниот период Агенцијата за енергетика изврши упис во регистарот на 7 нови постројки за производство на електрична енергија од обновливи извори на енергија.

Збирниот преглед на регистарот е даден во следната табела:

Табела 2.

Тип на постројка	Фотоволтаични постројки	Мали хидро електрани
Број на постројки	3	6
Вкупна инсталирана моќност	109,64 kW	2.689,2 kW
Планирано годишно производство	253.6 MW/h	11.704 MW/h

1.2.2 Во извештајниот период, заради немање на интерес од потенцијалните инвеститори, не се реализира ниту една активност планирана во глава II потточката 1.22 во Програмата за работа за 2010 година- Издавање гаранции за потекло на произведената електрична енергија од обновливи извори на енергија во согласност со „Правилникот за начинот за издавање на гаранции за потекло на електрична енергија произведена од обновливи извори на енергија како и содржината, формата и начинот на водење на регистарот за издадени гаранции за потекло на електрична енергија произведена од обновливи извори на енергија,, , (Сл.Весник на РМ.бр.127 од 09.10.2008 година).

1.2.3 Во рамките на активностите планирани во глава II во потточка 1.2.3 во Програмата за работа за 2010 година, кои произлегуваат од „Правилникот за начинот за стекнување статус повластен производител на електрична енергија произведена од обновливи извори на енергија, како и содржината, формата и начинот на водење на

регистер на повластени производители на електрична енергија произведена од обновливи извори на енергија, (Сл.Весник на РМ. Бр.29 од 27.02.2009 година), во извештајниот период Агенцијата за енергетика издаде 7 решенија за повластен производител на електрична енергија произведена од обновливи извор на енергија, со што вкупниот број на издадени решенија по овој основ изнесува 9. Збирниот преглед на регистарот е даден во следната табела:

Табела 3

	Назив на постројката	Инсталирана моќност во kW	Датум на вклучување на постројката
1	Сието 1-Скопје	10,2	12.05.2009
2	Охрид 2	350	01.10.2009
3	Дабниште-Кавадараци	32	17.12.2009
4	Петро М-Скопје	49,72	14.06.2010
5	Гео-Линк Груп-Скопје	49,72	15.06.2010
6	Охрид 3	229	04.06.2010
7	Белица 1-Струга	995	27.07.2010
8	Белица 2-Струга	996	27.07.2010
9	Охрид 1	117	21.07.2010

1.3 Водење на евиденција и воведување во соодветни регистри

1.3.1 Евиденцијата на квалификуваните потрошувачи, согласно член 84 став 3 и став 4 од Законот за изменување и дополнување на Законот за енергетика (Сл. Весник бр.106 од 27.08.2008), како активност утврдена во Програмата за работа за 2010 година во потточка 1.3.1, во извештајниот период не се реализира. Агенцијата за енергетика, како резултат на неусогласеноста, се соочуваше со проблеми при исполнување на обврските кои произлегуваат од дел од правилниците донесени од Министерството за економија и другите министерства, а во кои истата има надлежности.

1.3.2 Заради реализација на активностите утврдени во потточка 1.3.2 од Програмата за работа за 2010 година, Агенцијата за енергетика, врз основ на одредбите од „Правилникот за обновливите извори на енергија за производство на електрична енергија,“ (Сл.Весник. на РМ бр.127 од 09.10.2008 година), покрена иницијатива и писмено се обрати до сите институции и до единиците на локалната самоуправа со цел да изготви листа на потенцијални инвеститори кои вршат мерења на потенцијалот на ветерна енергија на територија на Република Македонија. Во извештајниот период, освен ЕЛЕМ АД, ниту една друга институција, потенцијален инвеститор или единица на локална самоуправа не пројави интерес да достави информација односно барање за одобрување за мерење на потенцијалот на ветерната енергија, што покажува дека не се применува предметниот правилник. Агенцијата за енергетика интензивно ќе бара целосна поддршка на инволвираните институции со цел примена на одредбите од правилникот и воспоставување на процедури и ред при мерењето на потенцијалот на ветерната енергија.

1.3.3 Во рамките на овие активности од Програмата за работа за 2010 година, Агенцијата за енергетика активно учествуваше во подготовката и усогласувањето на два правилника кои според динамиката требаше да се изработат и донесат во 2010 година. Истите се подетално опишани во точките во овој извештај кои следат под 2.1.1.1 и 2.1.1.2, а воедно Агенцијата за енергетика активно учествуваше со свои коментари и забелешки во подготвителната фаза на изработка на новиот Закон за енергетика.

2. Оперативни активности на Агенцијата за енергетика кои произлегуваат од законските и дополнително превземени обврски за реализација на домашни и странски проекти и програми

Управување и реализација на преостанатите договорни активности и обврски кои произлегуваат од Проектот за одржлива енергија кој се финансира преку ГЕФ грант, а е управуван од Светска Банка, беа утврдени во потточка 2.1 од Програмата за работа за 2010 година.

2.1 Согласно Заклучоците на Сто триесет и деветата седница на Владата на Република Македонија одржана на 16.02.2010 година, во извештајниот период проектот се реструктурира односно управувањето кое се одвиваше преку проектната канцеларија формирана во Агенцијата за енергетика, одговорна за спроведување на првата проектна компонентата „Пазарна рамка“, премина во новоформираната проектна единица во рамките на Министерството за економија. Агенцијата за енергетика во септември 2010 година ги затвори проектните сметки отворени во Народната Банка на Република Македонија и во Министерството за финансии-Сектор Трезор, а преостанатите средства од првата, заедно со средствата од втората и третата компонента од овој грант ќе се искористат за реализација на Националната програма за енергетска ефикасност на згради во јавниот сектор. По завршување на процесот на реструктурирањето на проектот, новата проектна канцеларија при Министерството за економија треба да изврши исплата за извршените услуги пред реструктурирањето на проектот, одобрени од Агенцијата за енергетика и Светската Банка, на две консултантски фирми IPA од Шкотска во висина од 44.900 САД долари и COWI од Данска во висина од 58.000 САД долари.

2.1.1 Активности кои произлегуваат од спроведувањето на правилници од областа на високоефикасните комбинирани постројки:

2.1.1.1 и **2.1.1.2** Во извештајниот период Агенцијата за енергетика, во соработка со домашни и странски консултанти ги исполни програмските задачи утврдени во глава II во потточките 2.1.1.1 и 2.1.1.2 во Програмата за работа за 2010 година, а кои се однесуваа на изработка и донесување на два дополнителни правилника. Во овие активности, Агенцијата за енергетика интензивно соработуваше со Министерството за економија, Секретаријатот за законодавство и консултантите кои ги изработуваа правилниците во областа на комбинираниите постројки. При тоа едниот правилник “Правилник за начинот за стекнување на статус на повластен производител на електрична енергија произведена од високоефикасни комбинирани постројки, како и содржината, формата и начинот на водење на регистар на повластени производители на електрична произведена од високоефикасни комбинирани постројки“ изработен и донесен од страна на Министерството за економија и истиот е објавен во Службен весник бр. 40 од 24.03.2010 година. Договорниот износот од 9.000 САД долари, во денарска противредност на денот на исплатата според курсот на НБРМ, е целосно исплатен на консултантот. Вториот правилник “Правилник за начинот на издавање на гаранции за потекло на електрична енергија произведена од високоефикасни комбинирани постројки како и содржината, формата и начинот на водење на регистар на издадени гаранции за потекло на електрична произведена од високоефикасни комбинирани постројки“ е објавен во Сл. весник на РМ, бр. 56 од 22.04.2010 година.

2.1.2 Активност за изработка на студија за интегрирање на ветерна електрани во преносниот систем во Република Македонија

Во извештајниот период, до реструктурирањето на проектот во јуни 2010 година Агенцијата за енергетика продолжи односно го финализира изборот на најдобри понудувачи, според упатствата на Светска Банка, за две значајни набавки за спроведување на комплексниот проект за формирање на дата база за ветерната енергија и тоа со испорачателот на опремата за мерење на потенцијалот на ветерната енергија фирмата NRG од САД и консултантската куќа КЕМА за изработка на Студија за интергрирање на ветерната енергија во преносниот систем на Република Македонија. Студија за интергрирање на ветерната енергија во преносниот систем на Република Македонија ќе биде изработена од страна на најмени консултанти во рамките на реструктурираниот ГЕФ Проект за одржлива енергија.

2.2 Активноста за спроведување на Проект за создавање на средина за воведување на енергетска ефикасност во градежниот сектор во Република Македонија е утврдена во точка 2.2 од Програмата за работа на Агенцијата за енергетика за 2010 година. Во извештајниот период Агенцијата за енергетика во соработка со Австриската Агенција за енергетика го започна спроведувањето на овој проект во согласност со Договорот за грант бр.12-4961/11 потпишан на ден 17.07.2009 година помеѓу Австриската агенција за Развој и Министерството за економија на Република Македонија, и работниот Договор бр.03-47/1 потпишан ден 15.01.2010 година помеѓу Министерството за економија, Агенцијата за енергетика на Република Македонија и Австриската агенција за енергетика. Агенцијата за енергетика на Република Македонија се јавува во двојна улога, односно и како агенција за спроведување на проектот и како корисник на придобивките од овој проект. Во извештајниот период е спроведена постапка за избор на проектен администратор и заменик водач на проектниот тим, формирана е проектната канцеларија во Агенцијата за енергетика, објавени се огласи за консултанти по одредени проектни активности и отворена е проектна сметка во НБРМ и во Министерството за финансии- Сектор трезор. **На крајот на август 2010 година, со извршување на првите плаќања по проектните активности, настанаа проблеми пред се поради користењето на трезорската сметка и печатот на проектот како самостојно лице без дефиниран правен статус.** Беа иницирани повеќе состаноци помеѓу засегнатите страни како и организирање на средба на членовите на Управниот комитет на проектот, но до денот на пишување на овој годишен извештај не е изнајдено решение за продолжение на реализацијата на овој значаен проект. **Се надеваме дека со надминување на настанатите состојби веднаш ќе се отпочне со 5-те проектни активности за зајакнување на капацитетите и организационата поставеност на Агенцијата за енергетика, изработка на правилникот за енергетска ефикасност во зградите со методологија и процедури за контрола и аудит на зградите, избор и воведување на мерки за енергетска ефикасност во една зграда-пилот проект, зајакнување на соработката на Универзитетите во Скопје и Грац во областа на наставните планови за енергетска ефикасност и ќе отпочне кампањата за подигнување на свеста за енергетска ефикасност и медиумско презентирање на проектот.**

2.3 Програмската активност утврдена во точката 2.3 во Програмата за работа на Агенцијата за енергетика за 2010 година се однесуваше за спроведување на “Проектот за финансирање на инвестициите во проекти од областа на енергетската ефикасност заради ублажување на климатските промени“, финансиран преку грант од UNECE - Енергетска Ефикасност 21 Женева, Швајцарија. Меморандумиот за разбирање, со кои се регулираа односите помеѓу партнерите, износот на донацијата од 35.000 САД

Долари и начинот на одобрување на квалитетот на извршените активности е потпишан на 09.02.2009 година помеѓу UNECE- Економска комисија за Европа на Обединетите Нации и Агенцијата за енергетика на Република Македонија. Во извештајниот период изработени се два извештаи за работата на Агенцијата за енергетика во спроведувањето на трите компоненти на проектот, односно изработени се: анализа на политиките во секторот енергетика, студија на случај за реализирани проекти и идентификувани се можни области за реализација на проекти од областа на енергетската ефикасност, а отпочнато е формирање на мрежа на енергетски експерти, институции и партнери во регионот на 12-те земји учеснички во проектот преку web страната на проектот: www.feei.info. Од страна на UNECE, активностите спроведени од страна на Агенцијата за енергетика се одобрени и е извршено последното плаќање од 10.500 САД Долари за надомест на направените трошоци по извршени услуги. Според оценките за квалитетот на реализацијата на првата фаза на „Проектот за финансирање на инвестициите во проекти од областа на енергетската ефикасност заради ублажување на климатските промени, добиени од проектната канцеларија на UNECE од Женева, се остварија очекувањата на Агенцијата за енергетика како можен кандидат да продолжи со спроведувањето на дополнителните активности во втората фаза на овој проект чија крајна цел е формирање на регионален Фонд за енергетска ефикасност во висина од 250 мил. Евра, па на 26.12.2010 година е потпишано продолжување на Меморандумот за разбирање помеѓу Агенцијата за енергетика и UNECE од Женева при што се обезбедуваат дополнителни 35.000 САД Долари. По формирањето на инвестицискиот фонд, потенцијалните проекти од областа на енергетската ефикасност и обновливите извори на енергија од Република Македонија ќе можат да конкурираат за добивање на дел од фондовските средства во висина до 20% од вкупната вредност на поединечните проекти. Во рамките на активностите на овој проект, во Јули 2010 година менаџерот на фондот Маркус Ван Дер Бург, претставникот на Coning од Лондон, ја посети Агенцијата за енергетика, како Национален координатор на проектот, и притоа во просториите на Факултетот за електротехнички и информациски технологии се оддржа средба со 20-на домашни потенцијални инвеститори. Како дел од оваа посета слична средба е оддржана и со потенцијални инвеститори во Охрид.

2.4 Програмските активности утврдени во точка 2.4 во Програмата за работа на Агенцијата за енергетика на Република Македонија за 2010 години се однесуваа на спроведување на проектните активности на „Проектот за основање на база на податоци за ветерна енергија, врз основ на Меморандум за соработка, помеѓу Министерството за економија и Министерството за животна средина, земја и море на Италија потпишан на 25.02.2009 година. Со овој меморандум се обезбедуваат 70.000 Евра донаторски средства за набавка и инсталирање на една мерна станица за потенцијалот на ветерната енергија како и обработка на податоците од добиените мерења. Овој комплексен проект е тесно поврзан со активностите на „Проектот за одржлива енергија, финансиран од ГЕФ, а управуван од Светска Банка, преку кој треба да се набават 4 мерни станици за истата намена. Во извештајниот период, „Проектот за одржлива енергија, беше во процес на целосно реструктурирање, што се одрази и врз динамиката на реализацијата за набавка на една мерна станица преку италијанската донација. Комплексноста на овој проект произлегува и од активностите кои Агенцијата за енергетика треба да ги искордистрира со ЕЛЕМ АД и Факултетот за електротехнички и информациски технологии односно со Министерството за

економија, и кои се однесуваат на реализација на една поширока активност за дислоцирање на постоечки и инсталирање на нови мерни станици за мерење на потенцијалот на ветерната енергија, во која треба да бидат вклучени и Министерството за земјоделство, шумарство и водостопанство како и Управата за хидрометеоролошки работи. **По извршувањето на набавката на една мерна станица за мерење на потенцијалот на ветерната енергија, со пропратните активности за инсталирање на опремата и обработка на податоците, што треба да се изврши во соработка со проектната единица на ГЕФ Проектот за одржлива енергија и според процедурите на Светска Банка, Агенцијата за енергетика преостанатите средства од оваа донација, ќе го менаџира Инфоцентарот за енергетика.** Агенцијата за енергетика, почнувајќи од мај 2010 година, во повеќе наврати детално го информираше Министерството за економија за оправданоста за отварање на инфо центарот, но и за расположивоста на средствата за набавка на една мерна станица, нејзино инсталирање и обработка на податоци. Пресметките се базираа на експертското мислење и калкулација добиена од Факултетот за електротехнички и информациски технологии, како и спроведените постапки за набавка на опрема и консултантски услуги за формирање на база на податоци за ветерна енергија во рамките на ГЕФ „Проектот за одржлива енергија,“. Имено во рамките на ГЕФ „Проектот за одржлива енергија,“ за 4 новонабавени мерни станици за мерење на потенцијалот на ветерната енергија, нивно поставување, транспортни трошоци, изработка на потребни елаборати и обработка на податоци беа издвоени 320.000 САД Долари. Притоа, мора да се земе во предвид дека само договорот со консултантската куќа COWI од Данска изнесува 118.000 САД Долари, а истиот, нема никаква основа да се вкалкулира како вкупен трошок во процесот на набавка на една мерна станица преку италијанската донација. Исто така и договорот со ФЕИТ-Факултетот за електротехнички и информациски технологии за обработка на податоците од 4 мерни места, во период од 3 години, е во вредност од 36.000 САД Долари, што само делумно би се однесувало за слични активности при набавката на една мерна станица преку италијанската донација. На крајот на извештајниот период Министерството за економија и сугерираше на Агенцијата за енергетика да изработи предлог-план за реализација на мерењето на потенцијалот на ветерната енергија како еден од најкомплексните меѓуресорски проекти во областа на енергетиката, со кој ќе се покаже дека од грантот може да се набави една мерна станица за ветерна енергија, истата да се инсталира и да се обработуваат податоците, а со останатите средства да се менаџира инфо центарот за енергетика. Предлог-планот треба да содржи и препораки за начинот на монтажа и дислоцирање на постоечката опрема набавена преку донација од Норвешката влада и инсталирање на новата опрема која би се набавила преку Проектот за одржлива енергија.

2.5 Во потточка 2.5 од Програмата за работа за 2010 година, Агенцијата за енергетика го најави почетокот на реализација на „Проектот за енергетска ефикасност и обновливост-поддршка на локални енергетски политики,“. Во извештајниот период интензивно работевме на припремање и модификување на проектната документација и како резултат на овие активности на 29.06.2010 година Агенцијата за енергетика го потпиша договорот со Европската Унија (Канцеларија на Делегацијата во Скопје) со кој се одобрени донаторски средства од 39.722 Евра од фондовите на Програмата SEE Transnational Cooperation, а 7.010 Евра треба да изнесува учеството од Министерството за локална самоуправа. Од аспект на фискални импликации, истите не постојат за

Агенцијата за енергетика, бидејќи буџетските средства треба да ги обезбеди Министерството за локална самоуправа. Во Програмата за работа на Агенцијата за енергетика за 2010 година овој проект беше најавен во точка 2.5 и тоа во износ на средства од 89.992,90 Евра обезбедени од европските претпристапни фондови (ИПА), при што домашното учество во износ од 15.881,10 Евра би се обезбедило од Министерството за локална самоуправа. Со оглед на огромното доцнење на отпочнувањето на проектот од страна на сите 12 земји учеснички, договорот е потпишан на 29.06.2010 година со што и износот на средства од првично предвидените 89.992,90 Евра се намали на оној износ од 39.772 Евра, во согласност со преостанатите активности на овој регионален проект. Овој проект, без вина на Агенцијата за енергетика, која успеа ди ги надмине сите административни бариери на домашната и на администрацијата на Европската Унија, и да го потпише договорот, бележи неприфатлив застој во отпочнувањето на спроведувањето на проектните активности. Ова се должи пред се на инертноста и сеуште необезбеденото национално учество од Министерството за локална самоуправа, и покрај постоење на важечка Одлука на Владата на Република Македонија за кофинансирање на проектот. Преку овој проект требаше да почне реализацијата на следните активности: организирање на курс за обука на тренери и на избрани локални институции, претставување на концептот на управување со енергетски системи, тестирање и оценка на превземените мерки во локалните самоуправи, изготвување на мапа на потенцијални инвестиции во енергетиката, изработка на студии за изводливост на предложените проекти, дефинирање на потенцијалните финансиски извори, промоција на проектите пред потенцијалните инвеститори, спроведување на информативна кампања и набавка на инструмент за енергетска контрола.

2.6 Како резултат на скоро двегодишното пролонгирање во отпочнување на основните проектни активности на проектот за основање на база на податоци за ветерна енергија во Република Македонија, во разговорите со донаторот Италијанското Министерство за животна средина земја и море, произлезе дополнителна иницијатива утврдена во потточка 2.6 од Програмата за работа за 2010 година, за отварање на информативен центар за енергетска ефикасност и обновливи извори на енергија во Скопје. Оваа иницијатива беше целосно поддржана од донаторот и истата во април 2010 година, со посебно изработен предлог проект за отварање на информативна канцеларија, од страна на Агенцијата за енергетика, со опис на активности и детален буџет, беше доставена до Министерството за економија за мислење. Статусот на одговорот по ова барање е даден во точка 2.4 од Извештајот. На 06.09.2010 година е отворен првиот инфоцентар за енергетика во Република Македонија и истиот почна да ги дава услугите на заинтересираните лица. Организирана е и промоција и медиумска кампања за популаризација на центарот, а инфоцентарот имаше и посебен штанд во рамките на италијанскиот павиљон на саемот Технома кој се оддржа од 19-23.10.2010 година. Остварена е директна соработка и обезбедување на информации за можностите и процедурите за инвестирање во енергетски проекти со преку 20 фирми од Италија, како и со поголем број на домашни потенцијални инвеститори.

Скопје, 14.01.2011 година

Претседател на УО на
Агенцијата за енергетика

Бојан Захаријев

**ЗБИРНИ ФИНАНСИСКИ ПОКАЗАТЕЛИ ЗА
РЕАЛИЗАЦИЈА НА ПРОГРАМАТА ЗА РАБОТА ЗА 2010 ГОДИНА**

во 000 денари

	Буџет на Агенцијата за енергетика за 2010 година	Буџет 2010	Ребаланс 2010	Реализирано до 31.12.2010	Реализација во %
1	2	3	4	5	6=5/4*100
40	Плати, наемнини и надоместоци за вработените	5.198	2.574	2.349	91
401	Основни плати	3.393	1.841	1.712	93
402	Придонеси за социјално осигурување	1.805	733	637	87
42	Стоки и услуги	6.260	5.109	5.029	98
420	Патни и дневни расходи	250	250	249	100
421	Комунални услуги, греење, комуникација и транспорт	700	595	548	92
423	Ситен инвентар, алат и други материјали за поправки	100	100	99	100
424	Поправки и тековно одржување	200	200	195	98
425	Договорни услуги	4.116	3.190	3.179	99
426	Други тековни расходи	150	150	135	90
427	Привремени вработувања	744	624	624	100
480	Купување на опрема и машини	0	230	228	99
485	Вложувања и други нефинансиски средства	0	349	349	100
637	Вкупно Буџетски средства	11.458	8.262	7.955	96
631	Буџет на расходи од органи	60	60	0	0
785	Буџет на расходи од донации	1.400	60.232	3.156	5
78512	ГЕФ -Проект за одржлива енергија		18.362	639	3
78527	Проект за формирање на база податоци за ветерна енергија -Италијанско Министерство за животна средина, земја и море		4.305	483	11
78531	UNEP-Проект за финансирање на инвестиции во проекти за енергетска ефикасност зарди ублажување на климатски промени		1.725	1.350	78
78546	Проект за енергетска ефикасност во градежен сектор-АДА		35.840	684	2
78550	Енергетска ефикасност и обновливост – подршка на локални енергетски политики - Ener Supply		(1619)	0	0
	Се Вкупно	12.918	68.554	11.111	16